

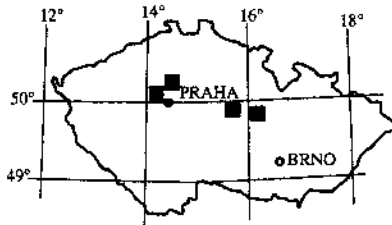
PALYNOLOGIE VYBRANÝCH VZORKŮ PERUCKO-KORYCANSKÉHO SOUVRSTVÍ

Palynology of selected samples from the Peruc-Korycany formation

MARCELA SVOBODOVÁ

Ústav geologie AV ČR, Rozvojová 135, 165 02 Praha 6

(13-12, 14-33, 13-41, 12-24)

Key words: Palynology, Cretaceous, Bohemia

Abstract: This palynological investigation of the Peruc-Korycany Formation of the Bohemian Cretaceous Basin, consists of an examination of nine borehole samples, obtained during geological mapping. Most of the samples are rich in spore-pollen assemblages. Dinocyst taxa occur sporadically only in Ďáblice (KU-1). Rest of the samples was deposited in continental to marginal-marine environment.

Vzorky pro palynologický výzkum byly odebrány S. Čechem (Český geologický ústav) z vrtů vyhodnocených v rámci geologického mapování.

MALÝ VESTEC U SADSKÉ
(BPV-1, LIST MAPY 13-12)

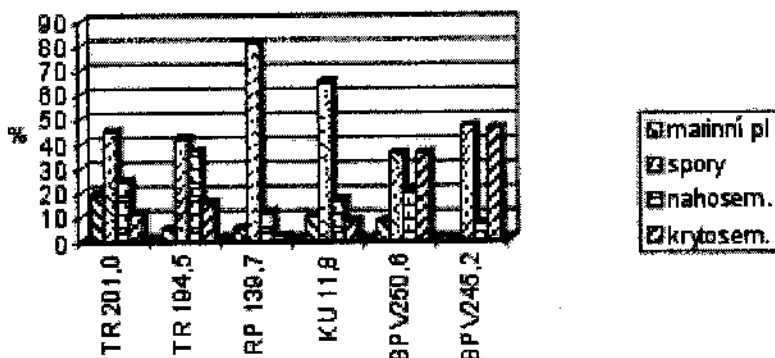
Z vrtu bylo odebráno 5 vzorků, z nichž 2 byly sterilní a 3 obsahovaly dostatečné množství rostlinných mikrofosilií. Ve všech vzorcích převládají spory kapraďorostů, popřípadě mechorostů (55–85 %). Spory jsou velmi diversifikované a zastupují čeledi Schizaeaceae- rody *Appendicisporites*, *Cicatricosisporites* i monolétní *Cicatricosporites*, *Gleicheniaceae* – rody *Gleichenioidites*, *Clavifera*, z ostatních spór rody *Klukisporites*, *Vadaszisorites* a *Matoni-*

sporites. Druhou nejpočetnější skupinou jsou pylová zrna angiosperm (13–37 %), ve které se nejčastěji objevují retikulární typy rodů *Retitricolpites* a *Retitricolporites*, které se vyskytují ve shlucích (klusterech) až po 50 exemplářích, což by svědčilo o tom, že transport pylů nebyl na velkou vzdálenost a mateřské rostliny rostly v blízkém okolí. Nahosemenné rostliny se objevují ojediněle a tvoří 2–9 % rostlinných mikrofosilií. Ve vzorku z hloubky 250,6 m se vyskytují akritarcha (7 %) – rod *Micrhystridium* a o slabém vlivu mořského prostředí svědčí i přítomnost prasinophyt - rod *Tasmanites*. Prostředí, ve kterém se sedimenty ukládaly bylo kontinentální, vlhké. Mohlo jít např. o údolní nivu. Vzorky obsahují četné fytoaklasty, žluté až hnědé barvy, spolu s tracheidami jehličin čeledi Pinaceae, které svědčí o značném terrestrickém přínosu.

TRSTENICE U LITOMYŠLE
(TR-102A, LIST MAPY 14-33)

Z vrtu Trstenice jsou odebrány dva vzorky z hloubek 194,5 a 201,0 m. V obou vzorcích převládají spory (okolo 40 %), ve vzorku z hloubky 194,5 m je téměř 40 % pylů angiosperm. Kapraďorosty jsou zastoupeny čeleděmi *Gleicheniaceae*- druhy *Gleichenioidites senonicus*, *Gleichenioidites carinatus*, *Clavifera triplex*, *Lycopodiaceae*- druhy *Camarozonosporites insignis*, *Retitriletes austroclavatidites*, *Selaginellaceae-Echinatisporis varispinosus*, početné jsou spory mechorostů *Stereisporites antiquasporites*. Z nahosemenných pylových zrn jsou časté inaperturální typy čeledi *Taxodiaceae*, které spolu rodem *Classopollis* a mořským planktonem (ojedinělí dinoflageláty, akritarcha a Prasinophyta- *Tasmanites* a *Pterospermella*) charakterizují přímořské bažiny. Zároveň se vyskytuje amorfni hmota, která se objevuje ve větším množství v obou vzorcích. Mohlo by se jednat i o počátek transgrese.

Rozšíření hl. rostl. skupin

Obr. 1. Rostlinné mikrofosilie ve vzorcích z vrtů TR-102A, RP-34, KU-1 a BPV-1.

BRČEKOLY U CHRUDIMI (RP-34, LIST MAPY 13-41)

Vzorek z hloubky 39,7 m obsahoval přes 80 % spor kapradorostů, hlavně z čeledi Gleicheniaceae- druhy *Gleicheniidites senonicus*, *Gleicheniidites carinatus* a *Gleicheniidites circiniidites* a početné spory mechorostů. Zbývajících 20 % je tvořeno pylovými zrny krytosemenných a nahosemenných rostlin a mořského i sladkovodního planktonu (*Chomotriletes minor*).

Prostředí bylo bažinné, s poměrně monotónním porostem gleichenií, které tvoří pionýrské rostliny na březích vodních nádrží.

ĎÁBLICE (KU-1, LIST MAPY 12-24)

Vzorek z hloubky 11,80 m obsahuje obdobné společenstvo

jako v Trstenicích. Nejpočetnější skupinou jsou spory kapradorostů (60 %), dále je zde okolo 20 % pylů nahosemenných rostlin, kde jsou důležitá taxodia a *Classopollis*. Z dinoflagelát se objevují rody *Spiniferites* a *Cleistosphaeridium*, z akritarch *Micrhystridium* a *Veryhachium* – dohromady tvoří 7 % z celého společenstva.

Mohlo by se jednat o sedimentaci v bažinatém prostředí, při počínající transgresi.

Stáří všech studovaných vzorků odpovídá střednímu cenomanu. Žádní zástupci tripórátých pylových zrn angiosperm nebyly zjištěny. Pokud se objevuje mořský plankton, jedná se především o rody *Micrhystridium* a *Veryhachium* ze skupiny akritarch, pouze ve vzorku z Ďáblíc se vyskytují ojedinělé dinoflageláty, což svědčí o velmi slabém, popřípadě žádném vlivu mořského prostředí při sedimentaci. Zastoupení hlavních skupin rostlinných mikrofosilií je zobrazeno na grafu (obr. 1).

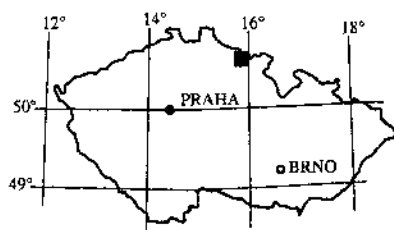
FYTOPALEONTOLOGICKÝ VÝZKUM NA ŽACLĚŘSKU

Phytopalaeobotanical research near Žacléř (Carboniferous, Czech Republic)

ZBYNĚK ŠIMŮNEK

Český geologický ústav, Klárov 3/131, 118 21 Praha 1

(03-42 Žacléř)

Key words: *Intrasudetic Basin, Floral list, Carboniferous, Duckmantian*

Abstract: During this year, the newly opened Žacléř 1 and 2 quarries yielded many plant remains in the vicinity of the 10th and 9th upper coal seams of the Šverma coals of the Lampertice Member, Žacléř Formation. They were collected at the spoil pile of Žacléř 1 quarry and on many places of the Žacléř 2 quarry. Next to the very common species *Mariopteris muricata* and *Paripteris gigantea*, a lot of species was found in a small number of specimens: They are as follows: *Lepidophloios laricinus*, *Calamites schuetzeiformis*, *Annularia radiata*, *Asterophyllites grandis*, *A. charaeformis*, *Sphenophyllum cuneifolium*, *Alloiopteris* sp., *Sphenopteris* sp., *Eusphe-nopteris obtusiloba*, *Palmatopteris furcata*, *Pecopteris plumosa*, *Neuropteris obliqua*, *Linopteris neuropteroides* forma *major* and *Cordaites* sp. An accumulation of *Cordaites* seeds is very interesting. This rather poor floral assemblage belongs to the *Linopteris neuropteroides* zone (PURKYNOVÁ 1986), which stratigraphically corresponds to the Duckmantian. A new species, which will be described as *Archaeo-noeggerathia schatzlarensis* sp. nov., was found on the spoil pile of Marie Julie Mine near Žacléř. It comes from the Langsetian strata.

Po několika letech od uzavření dolu Marie Julie, v Lamperticích u Žacléře byla opět zahájena hornická činnost v jeho okolí. Povrchově se dotěžují zásoby 9. a 10. svrchní sloje souslojí dolu Šverma (žacléřské souvrství). Tyto sblížené sloje se těžily v letech 1998–1999 v lomu Žacléř 1 v důlním poli Jiří. Těžba byla ukončena na jaře 1999 a lom byl zavezen. Tuto lokalitu jsem mohl navštívit až během léta 1999, proto veškeré nálezy pocházejí z haldy. Ve složení flóry naprosto převládají vějíře *Mariopteris muricata* (Schloth.) a izolované lístky *Paripteris gigantea* (Stur) Goth. Zajímavostí je poměrně hojný výskyt velkých kordaitových semen typu *Cordaites* sp. Ostatní rostlinné skupiny byly zastoupeny méně často a spíše jen ojedinělými nálezy: *Lepidophloios laricinus* Stbg., *Calamites schuetzeiformis* (Kidst.) Jongm., *Annularia radiata* Brgt., *Asterophyllites grandis* (Stbg.), *A. charaeformis* Stbg., *Sphenophyllum cuneifolium* Stbg., *Alloiopteris* sp., *Sphenopteris* sp., *Eusphe-nopteris obtusiloba* (Brgt.) Novik, *Palmatopteris furcata* (Brgt.), *Pecopteris plumosa* (Artis), *Neuropteris obliqua* (Brgt.) Zeill., *Linopteris neuropteroides* Brgt. forma *major* Pot. a *Cordaites* sp.

Během léta byla zahájena těžba v novém lomu – Žacléř 2 za tektonickou poruchou v důlním poli Jan (Vrchlák). Těží se zde zásoby 9. a 10. svrchní sloje souslojí dolu Šverma. Tyto sloje jsou sblížené a štěpí se do několika lávek. Těží se i s proplásky v mocnosti 4–6 m. Úklon slojí se mění od 32° do 44° v různých částech lomu a je generelně k severu.

Dokumentovaná flóra pochází převážně z podloží 10. sloje. Proplásky slojí zpravidla obsahovaly jen stigmarie a